

# Plan for et trygt og godt barnehagemiljø i Stokka - barnehagene

# Innholdsfortegnelse

1. Innledning.....	4
1.1 Mål.....	4
1.2 Barnehageloven.....	4
1.3 Rammeplanen .....	4
2. Definisjoner .....	5
2.2 Krenkelser:.....	5
2.3 Uttestenging: .....	6
2.4 Mobbing .....	6
2.5 Vold.....	6
2.6 Diskriminering .....	6
2.7 Trakassering.....	6
2.8 Trygt og godt barnehagemiljø .....	7
3.0 Barnehagens aktivitetsplikt .....	7
3.1 Følge med .....	7
3.2 Gripe inn .....	8
3.3 Varsle .....	8
3.4 Undersøke .....	8
3.5 Sette inn tiltak .....	9
4. Medvirkning .....	11
4.1 Barns medvirkning.....	11
5. Forebyggende arbeid .....	11
5.1 Lek .....	11
5.2 Inkludering.....	12
5.3 Livsmestring.....	12
5.4 Språk og kommunikasjon .....	12
5.5 Danning.....	12
5.6 Voksenrollen.....	12
5.7 Kapasitet.....	13
5.8 Barns sosiale kompetanse .....	13
6. Internkontroll og rutiner .....	13
Aktivitetsplan for trygt og godt barnehagemiljø .....	13
Barnehagens systematiske arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet .....	15
Mobbing og krenkelser.....	16
Melding om mobbing-krenkelse av barn-barn & voksne-barn .....	17

Årshjul for å sikre et trygt og godt barnehage miljø .....	20
Vedlegg .....	21
Notat som gjelder krenkende atferd .....	21
Observasjonslogg .....	22
Tiltaksplan når mobbing eller krenkende atferd skjer .....	23
Referat fra møte som gjelder mobbing/ krenkende atferd i barnehagen .....	24

## 1. Innledning

Et godt leke og læringsmiljø omfatter alle deler av det psykososiale miljøet, slik som vennskap, inkludering og forebygging av krenkelser, trakassering, vold og mobbing, se NOU2021:1 et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen, at det er inkludert i barnegruppen, og at det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse og noe barna ser frem til. De ansatte i barnehagen må være bevisste på hva som påvirker det enkelte barns opplevelse av barnehagemiljøet. Handlingsplanen er et forpliktende verktøy for Stokkabarnehagene. Det er barnehagens ledelse som er ansvarlig for at det arbeides systematisk og kontinuerlig for å kunne tilby alle barn et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

### 1.1 Mål

Hovedmål: Alle barn i Stokkabarnehagene skal oppleve et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Delmål: Barnehagen skal ha effektive tiltak som bidrar til forebygging.

Barnehagen skal arbeide kontinuerlig, langvarig og systematisk for å fremme et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Barnehagene og foreldre skal samarbeide om det forebyggende og holdningsskapende arbeidet.

Alle ansatte i barnehagen skal ha en felles forståelse av planens innhold og begreper.

### 1.2 Barnehageloven

Stortinget har, med virkning fra 1.1.2021, vedtatt egne bestemmelser i barnehageloven om barns rett til et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Kapittel VIII psykososialt barnehagemiljø i barnehageloven omhandler følgende §§ som denne planen bygger på:

§ 41 – Nulltoleranse og forebyggende arbeid

§ 42 – Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø

§ 43 – skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn

### 1.3 Rammeplanen

Rammeplanen for barnehage ble gjeldende fra 01.08.2017.

I kapittel 1 Barnehagens verdigrunnlag står det det følgende om Livsmestring og helse: «Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og

*bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»*

Kapittel 3 Barnehagens formål og innhold står det følgende om barnehagens rolle for å ivareta barns behov for omsorg og fremme vennskap og fellesskap:

*«Personalet skal sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen ... Personalet skal forebygge, stopp og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre»*

Det er de voksne som har ansvaret for at barn opplever et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. De er ansvarlige for at alle barn opplever at de er viktige, at de blir sett og hørt og at de får delta i leken.

Det er aldri barns ansvar dersom det ikke opplever det trygt og godt i barnehagen, eller barnet utsettes for krenkelser, verken den som krenker eller den som blir krenket har ansvaret – det er ALLTID voksnes ansvar.

## **2. Definisjoner**

### 2.1 Barns beste:

Barn har krav på respekt for sitt menneskeverd, de har rett til å bli hørt i spørsmål som gjelder dem selv, og deres meninger skal tillegges vekt i overenstemmelse med deres alder og utvikling.

Barnekonvensjonen har 4 grunnleggende prinsipper som er viktig i barnehagen:

Art.2 Barns rett til ikke – diskriminering.

Art. 3 Barns beste

Art. 6 Barns rett til liv og utvikling

Art. 12 Barns rett til å bli hørt.

I alle saker som direkte eller indirekte berører barna skal spesielt disse artiklene og barnekonvensjonen ligge til grunn.

### 2.2 Krenkelser:

Krenkende atferd er en felles betegnelse på alle former for atferd som uoverlagt eller tilsiktet rammer andre mennesker fysisk eller psykisk. Krenkende atferd kan skjem som enkelt handling eller gjentatt. Krenkende atferd er handlinger som utføres uten respekt for andres integritet. Det omfatter mobbing, vold, rasisme, trakassering og diskriminering. Krenkelser kan også være direkte ord og handlinger, men også baksnakking, utfrysning, ryktespredning eller andre handlinger som gjør at barn opplever utrygghet, ubehag eller ikke føler seg inkludert i fellesskapet. Krenkelser kan skje fra både barna, ansatte og foreldre.

Hva som oppleves som krenkelser kan være ulikt fra person til person avhengig av alder, forutsetninger, bakgrunn og situasjon.

### 2.3 Utestenging:

Å bli holdt utenfor eller ingen vil være venner med deg kan være mobbing. Det er mange måter å bli holdt utenfor på. For eksempel at noen sjelden eller aldri får være med i leken, i bursdager, på fest eller på andre aktiviteter. Det kan også være når ingen eller bare noen få kommer på en bursdag eller en fest som noen har invitert til.

### 2.4 Mobbing

Mobbing: Barn utsettes for negative hendelser fra andre i lek og samspill, der de opplever å ikke være en betydningsfull person for fellesskapet (Idsøe & Roland). Mobbing i barnehagen er en handling fra voksen og/eller barn som krenker barnets opplevelse av å høre til og være en betydningsfull person for fellesskapet (Ingrid Lund).

Eksempel: barn sitter og tegner, et barn sier til et annet «NN» tegner ikke fint, «NN» er ikke flink» - her krenker et barn et annet barn. Dersom den ansatte som hører dette ikke griper inn og korrigerer, vil det si det samme som at dette er akseptabelt og den ansatte krenker også NN».

### 2.5 Vold

Fysisk vold er når noen slår, sparker, lugger, klyper eller gjør andre ting som påfører et barn smerte eller skade.

Psykisk vold er alle måter der en har til hensikt å skade, skremme eller krenke uten at det er fysisk.

WHO beskriver vold slik: Vold er forsettlig bruk av eller trussel om fysisk makt eller tvang, rettet mot andre enkeltpersoner, eller grupper.

Vold og overgrep mot barn omfatter fysisk vold, psykisk vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt.

### 2.6 Diskriminering

Diskriminering er det samme som forskjellsbehandling. Bakgrunnen for at noen blir diskriminert, kan være kjønn, etnisitet, funksjonsevne, seksuell orientering eller alder.

### 2.7 Trakassering

Trakassering er handlinger, unnlatelser eller ytringer som har som formål eller virkning å være krenkende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende.

Enkelt forklart kan en si at trakassering er uønsket oppmerksomhet som oppleves som krenkende og plagsom for dem som rammes.

## 2.8 Trygt og godt barnehagemiljø

Et trygt og godt barnehagemiljø innebærer ikke bare fravær av krenkelser, men at barnet selv opplever at det er trygt og godt i barnehagen. At barnet er inkludert i barnegruppen og opplever å være betydningsfull for fellesskapet, og det å gå i barnehagen er en positiv opplevelse og noe barna ser frem til.

## 3.0 Barnehagens aktivitetsplikt

**Barnehageloven § 42;** *plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.*

### 3.1 Følge med

Alle som arbeider i barnehagen, skal være årvåkne og aktivt observere hvordan barna har det i lek både hver for seg og i gruppe. De voksne skal aktivt observere i enhver situasjon. Barna som er spesielt sårbare for krenkelser og mobbing skal ha avdelingen ha en plan og tiltak for.

- Systematiske observasjoner av enkeltbarn og gruppe
- Kartlegge sårbare barn (eks barn med lite språk eller vansker med sosiale relasjoner i lek og aktivitet)

**Rutiner for avdekking:** Dersom ansatte får mistanke om eller kjennskap til at andre ansatte utsetter barn for krenking i form av utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks varsle styrer. Hvis det er en i ledelsen som står bak krenkelsen, skal virksomhetsleder varsels direkte av den som fikk mistanke om eller kjennskap til krenkingen.

Tegn:

- Barnet forteller om mistrivsel
- Andre barn forteller om krenkelser eller mistrivsel
- Voksne observerer mistrivsel, tilbaketrukkethet, ikke deltakelse i lek
- Endringer i avdelingsmiljøet, endringer sosialt og hvilke barn som leder sammen.

	Oppgave	Ansvar
1	Alle barn blir daglig observert	Alle ansatte
2	Foreldresamtale planlagte 2x hvert år	Pedagoger på avdelingene
3	Barnesamtaler	Pedagoger på avdelingene
4	Årlige foreldreundersøkelse	Pedagogiske ledere / avdelingsledere og SU – Alle ansatte jobber for en god svar%

5	Relasjon/ kontaktbarometer på hver avdeling – to ganger i halvåret	Pedagoger på avdeling og avdelingsledere
6	Kartlegging av sårbare barn	Pedagoger på avdelingene
7	Inkluderende barnehagemiljø er jevnlig tema på personalmøter, avdelingsmøter, foreldremøter samlinger og i SU	Pedagogiske ledere og avdelingsledere
8	Aktiv bruk av varslingskjema for observasjon av krenkende atferd	Alle ansatte / pedagoger og avdelingsleder

### 3.2 Gripe inn

Barnehagen skal ha null toleranse mot mobbing og krenkelser.

Alle ansatte i barnehagen skal gripe inn i pågående situasjoner som de oppfatter som krenkende, Dette gjelder alle ansatte, foreldre, vikarer, ledelsen, eksterne observatører, renholdere, studenter, elever og lærlinger.

- Stopp umiddelbart situasjoner, vær tydelig på hva som ikke er lov.
- Deretter håndter utfordringen.

### 3.3 Varsle

Avdelingsleder skal varsles om enhver mistanke om eller kjennskap til at er barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Avdelingsleder veileder melder om neste steg, avdelingsleder oppretter skriftlig logg.

Terskel er lav for å varsle, barnet kan ha ulike uttrykksformer for å vise frustrasjon, utrygghet og mistriivsel og alle ansatte skal være observante på dette.

- Melde fra raskt til pedagogisk leder
- Avdelingsleder veileder om neste steg
- Avdelingsleder starter med dokumentasjon

### 3.4 Undersøke

Formål med å undersøke er:

Å få fram fakta i situasjonen

Bakgrunn for barnets opplevelse

Hvilke forhold i barns omgivelser som påvirker han/hun opplever barnehagemiljøet.

Barnehagen må igangsette undersøkelser innen en uke fra de ble kjent med krenkelsene. Forhold som ligger bakover i tid eller er utenfor barnehagetiden og barnehage område, kan også komme inn i undersøkelsen. Ansvar for undersøkelsen ligger hos avdelingsleder, men oppgavene kan delegeres til andre ansatte.

- Tiltak innen en uke etter varslings
- Samtale med barnet



- Observasjoner av barnet

### 3.5 Sette inn tiltak

Barnets beste og barnets rett til å bli hørt er premiss for tiltakene. Plikt til å sette inn tiltakene kan også gjelde selv om barnet uttrykker å ha det greit, hvis det handles ut fra barnets beste. Dette gjøres i samarbeid med foreldre.

Tiltakene som settes inn skal være egnet ut ifra barnets behov og utvikling.

Tiltakene skal følges opp og evalueres. Det kan bli aktuelt å koble inn andre instanser som kan bidra. Det skal settes tidsfrist og hvem som har ansvar.

- Det skal vurderes tiltak på individ, gruppe og system nivå
- Vurdere andre instanser
- Det skal settes tidsfrist med ansvar for utførelse av tiltak

Evaluering av tiltak:

Vurdere i samarbeid med foreldre om tiltak har fungert etter hensikten og om barnet har fått det trygt og godt og er inkludert.

### **Rutine for oppfølging ved mistanke og kjennskap til krenkende atferd:**

Alle barn og foresatt skal oppleve å bli tatt på alvor hvis de kommer i barnehagen med bekymring om at et barn blir utsatt for krenkende ord eller handlinger. Barnehagen tar ansvar og initiativ for å stoppe slik atferd. Barnet som har opplevd å bli utsatt for, eller selv har utsatt andre for krenkende ord eller handlinger, skal vite at de blir fulgt opp av barnehagen også etter den krenkende atferden er avsluttet. Virksomhetsleder og avdelingsleder har det overordnede ansvaret for at barnehagen følger opp saker som gjelder det psykososiale miljøet.

### **Rutine:**

	Oppgave	Ansvar	Dokumentasjon
1	Den som observerer griper inn om det er en pågående situasjon, og håndterer den hensiktsmessig	Den som observerer	Avdelingsleder får beskjed om krenkelser
2	Den som observerer varsler pedagog på avdelingen	Den som observerer	Pedagog fører logg og holder avdelingsleder orientert til enhver tid
3	Undersøkelser og observasjon settes i gang umiddelbart	Pedagogisk ledere / avdelingsleder	Undersøkelser bli dokumentert skriftlig

4	Foreldre informeres om observasjon	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Samtale blir dokumentert
5	Samtaler med og observasjoner av barnet for å skaffe informasjon og gi støtte. Barnets egen opplevelse legges til grunn.	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Samtaler og observasjon blir dokumentert
6	Observasjon og kartlegging av gruppe og system	Pedagogisk leder/avdelingsleder, Eventuelt PPT	Observasjon og kartlegging blir dokumentert
7	Innkalling til foreldresamtale, avklare tiltak i samarbeid med foreldre	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Referat fra samtale og konklusjon. Tiltaksplan utarbeides
8	Vurdere å informere andre foreldre, eventuelt kalle inn til foreldremøte	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Prosess dokumenteres
9	Vurdere tiltak mot andre barn som er involvert (agresjons teori)	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Prosess dokumenteres
10	Tiltak iverksettes	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Prosess dokumenteres
11	Jevnlige samtaler med foreldre for å sikre at det går riktig vei	Pedagogisk leder/avdelingsleder	Prosess dokumenteres
12	Evaluerer av tiltak	Avdelingsleder, pedagogiske leder i samarbeid med foreldrene	Prosess dokumenteres
13	Dersom ikke krenkende atferd opphører eller at barnet fortsatt ikke har det greit, skal saken henvises til ekstern hjelp	Virksomhetsleder, avdelingsleder, pedagogiske leder i samarbeid med foreldrene	Prosess dokumenteres
14	Dersom ansatte i barnehagen krenker barn, plikter observatører å melde direkte til avdelingsleder og virksomhetsleder	Alle ansatte	Prosess dokumenteres

## **4. Medvirkning**

Barnehagen arbeider systematisk for å fremme psykisk helse og godt psykososialt miljø. En god psykososial helse forbindes med opplevelser av trygghet, mestring, nærhet og livsglede. Barns medvirkning vektlegges. Barna engasjeres og tas med i diskusjoner om tiltak og tilbud som angår dem.

### 4.1 Barns medvirkning

Alle barn har rett til å få medvirke i barnehagehverdagen. De skal få være med å planlegge og evaluere sammen med de ansatte. Samtale med barna både i gruppe og enkeltvis gir de ansatte et godt grunnlag for å legge til rette for meningsfulle aktiviteter, lek, inkludering og relasjonsbygging.

## **5. Forebyggende arbeid**

Den tydelige og omsorgsfulle voksne er modell for barns møte med andre. Når barn ikke får til lek og samspill med andre barn, trenger de hjelp fra voksne. Noen barn strever mer enn andre. Relasjonen mellom barn og voksne er sentral i arbeidet mot mobbing i barnehagen. De voksnes forståelse av barn og barnas atferd er grunnlaget for om voksne ser, reflekterer, handler og evaluerer egen praksis, og det er de voksnes holdninger som ligger til grunn for de handlinger som utføres.

*«mobbing har dårlig vekstforhold i en barnehage der voksne stadig våger å stille kritiske og åpne spørsmål til seg selv, samtidig som de styrker alt det relasjonelle arbeidet som fremmer god lek, humor og trygghet (Ingrid Lund, mobbing i barnehagen, s 127)»*

### 5.1 Lek

Lek er fysisk eller psykisk aktivitet som ikke synes å ha noe (eksplisitt) mål utover seg selv. Lek forekommer hos dyr og mennesker og i alle aldre. Hos barn er lek en fremtredende aktivitet. Lek er en viktig del av barns sosialisering og kultur, og finnes i ulike former og i ulikt omfang i alle samfunn.

Leken er en arena som de ansatte skal bruke aktivt når det gjelder å legge til rette for inkludering og relasjonsbygging mellom barna og mellom barn og ansatte.

Det er ansattes plikt å følge opp barn som ikke kommer inn i lek og vennskap. Alle barn har et iboende behov for å leke og barn leker fordi det er gøy. Leken kjennetegnes ved at den er spontan og frivillig, og den engasjerer barn på en oppslukende måte. I leken lærer barn om seg selv i møte med verden rundt og leken er viktig for alle barnets læreprosesser.

Et godt miljø skal:

- Gi barna mulighet til allsidig lek.
- Stimulere barna til å prøve seg ut i leken.
- Ha gode rollemodeller som viser glede ved å være i lek.

## 5.2 Inkludering

De ansatte skal bruke alle situasjoner i løpet av dagen til å inkludere alle barn i meningsfulle aktiviteter og lek. Barna skal oppleve at de er en del av et trygt og godt fellesskap. Det skal være rom for ulike meninger og den enkelte skal få mulighet til deltakelse utfra utvikling og mestring.

## 5.3 Livsmestring

Livsmestring dreier seg om å kunne forstå og å kunne påvirke faktorer som har betydning for mestring av eget liv. Temaet skal bidra til at barna lærer å håndtere medgang og motgang, og personlige og praktiske utfordringer på en best mulig måte.

- bygge trygge og inkluderende fellesskap rundt barna.
- tilpasse lek og læringsaktiviteter til barnets forutsetninger og behov.
- ha et internt system for å drøfte og finne løsninger på utfordringer i fellesskap
- følge opp barna som har det vanskelig.
- involvere barna og de foresatte.

## 5.4 Språk og kommunikasjon

Barna skal oppleve et rikt språkmiljø, der samtaler og undring skal stå i fokus. Undring og samtaler utvikler både gode relasjoner og er trygt språkmiljø. Litteratur og digitale oppslagsverk skal være med å danne grunnlag for å undersøke og finne ut faktaopplysninger.

## 5.5 Danning

Danning skjer i samspill med andre gjennom samspill og meningsutveksling, gjennom lek og gjennom å finne løsninger sammen når en ikke er enige. De voksne skal være aktive å gi næring til godt samspill mellom barna. De voksne må være seg veldig bevisst at de er rollemodeller i alle situasjoner i løpet av dagen.

## 5.6 Voksenrollen

Den voksne i barnehagen skal alltid ha barns beste i fokus. Være aktive i barnas hverdag og lek. Den voksne skal vite hva barnet er opptatt av og hva det enkelte barn trenger i sin hverdag for å ha en trygg og god opplevelse av barnehagehverdagen. Den voksne skal være den trygge basen for barna der de

alltid bli sett og hørt og tatt på alvor. Trygghetssirkelen skal alle voksne i barnehagen kjenne til å denne skal tas opp jevnlig på avdelingenes møter.

### 5.7 Kapasitet

Barnehagen må bygge en kapasitet i forhold til at alle ansatte har den kunnskapen de trenger for å møte barna på en god og trygg måte. De ansatte må organisere dagene slik at alle barn blir sett og hørt. Kompetanse, ny læring og være i endring i tråd med samfunnets endringer må avdelingsledere og pedagogiske ledere ha en plan i forhold til.

### 5.8 Barns sosiale kompetanse

Sosial kompetanse handler om å kunne kommunisere og samhandle godt med andre i ulike situasjoner. Denne kompetansen er sentral for at enkeltbarnet skal lykkes og trives, og for at det skal bli verdsatt som venn og likeverdig deltaker i samspillet med de andre barna

## **6. Internkontroll og rutiner**

[Aktivitetsplan for trygt og godt barnehagemiljø](#)

Vedlegg til 01/21 Rundskriv om psykososialt barnehagemiljø

[Barnehagemiljø \(udir.no\)](#)

Lov om barnehager § 42: Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen snarest undersøke saken.

Når et barn eller foreldrene sier at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, skal barnehagen undersøke saken og så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø. Det samme gjelder når en undersøkelse som barnehagen selv har satt i gang, viser at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Tiltakene skal velges på grunnlag av en konkret og faglig vurdering.

Alle som arbeider i barnehagen, skal melde fra til barnehagens avdelingsleder dersom de får mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.

Avdelingsleder skal melde fra til barnehageeieren i alvorlige tilfeller.

**Barnehagen skal utarbeide en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. Planen skal inneholde:**

	<b>Beskriv og konkretiser</b>	<b>Ansvar og dato</b>
<b>Hvilke problemer skal tiltakene løse?</b>		
<b>Hvilke tiltak har barnehagen?</b>		
<b>Hvem skal gjennomføre tiltakene?</b>		
<b>Når skal tiltakene evalueres?</b>		
<b>Endelig vurdering av tiltak og videre arbeid:</b>		

# STOKKA-BARNEHAGENE

**Prosedyre for:**

Dato:

30.09.22

**Barnehagens systematiske arbeid med det psykososiale barnehagemiljøet**

Godkjent av: Anne-Lise Agedal og Lene H. Eide

## FORMÅL:

Alle barn har rett på et trygt og godt barnehagemiljø.

### Trygghet:

Alle ansatte har plikt til å ivareta barns trivsel og helse i barnehagen.

Voksen skal på en tydelig, klare og forståelige måte sette grenser for hvilken oppførsel som er akseptabel atferd.

Alle voksne har ansvar for å gripe inn i situasjoner der atferd eller handlinger er ekskluderende eller krenkende.

Ved undersøkelsessak skal barnehagen sette inn tiltak for å forebygge i sammen med foresatte

### Sårbare barn og barnegrupper:

Sårbare barn kan være barn som lever i vansker, eller barn som har vansker.

### Nulltoleranse mot mobbing:

Barnehagen forpliktes til å ha nulltoleranse mot krenkelse, utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.

Alle ansatte har aktivitetsplikt og skal gripe inn og håndtere situasjonene i tråd med felles prosedyrer.

### Hvordan oppdage at et barn ikke har det bra?

- Årvåkent personal som jevnlig observerer det psykososiale barnehagemiljøet
- Endringer i atferd hos barn eller i barnehagegruppa
- Jevnlige refleksjoner over enkeltbarn/barnegruppen på avdelingen
- Barnesamtaler - Hei spillet
- Foreldresamarbeid

### RUTINER:

- Tilrettelegge for et godt psykososialt barnehagemiljø
- Deltakende voksne i leken som legger til rette for at alle barn blir inkludert i lek
- Fokus på sosial kompetanse og kunsten å omgås hverandre
- Tilrettelegge for fellesskapsfølelse og tilhørighet
- Felles forståelse på grenser, vennskapsmål, inkludering og tiltak på uønsket adferd hos barn
- Spille på alle barns sin styrke og heie frem det vi vil ha mer av
- Jevnlige systematiske observasjoner og barnesamtaler
- Godt foreldresamarbeid; inkludering i valg av tiltak og evaluering
- Samarbeid /kompetanseheving med andre instanser
- Kompetanseheving på inkluderende barnehagemiljø i personalet
- Informerer avdelingsleder når barn strever, tiltak skal settes inn

<b>STOKKA-BARNEHAGENE</b>	
<b>Prosedyre for:</b>  <b>Mobbing og krenkelser</b>	<b>Dato:</b> 30.09.22
Godkjent av: Anne-Lise Agedal og Lene H. Eide	

**Alle voksne har aktivitetsplikt til å utøve prosedyrene når mobbing krenkelse finner sted.**

**Mobbing:** Barn utsettes for negative hendelser, fysisk slag/spark ekskludering, styring av lek over tid, gjentatte ganger.

**Krenkelser:** når andre i samspill er ufin i relasjon på en måte som sårer, fornærmer eller er ikke ivaretar deg fra barnekonvensjonen.

#### FORMÅL:

- Mest mulig sikkert miljø for barna, personalet og foresatte
- Unngå farlige situasjoner for barna, personalet og foresatte
- Barnehagen skal ikke godta krenkelser som; utstenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering. § 41 i barnehageloven. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot mobbing. Alle som jobber i barnehagen skal gripe inn med en gang, hvis de ser uønsket adferd. Det kan for eksempel være utestengelse fra lek, mobbing eller en slåsskamp.
- Den som får kjennskap til mobbing skal informere nærmeste leder så raskt som mulig.

#### FORSLAG TIL METODER FOR VIDERE ARBEID:

<b>Barn som mobber:</b> <b>Tydighet</b> på uakseptabel atferd / ikke på person <b>Styrk</b> det barnet ER og gjør avstand fra det som det gjør - anerkjennende kommunikasjon <b>Rett oppmerksomhet</b> mot hvordan den andre har det, vær voksne som forklarer dersom det ikke er tydelig <b>Forvent</b> at barnet prøver å gjøre det godt igjen for eksempel med å gjøre positiv handling <b>Spille</b> «Hei» spillet <b>Forklare</b> de andre barna at vi har null toleranse for uakseptabel atferd <b>Del</b> avgrens relasjonene i hverdagen der det er naturlig <b>Oppfordre</b> foresatte til å snakke positivt om barnehagen.	<b>Barn som blir mobbet:</b> <b>Undersøke</b> /observere om barnet er inkludert i hendelser <b>Samtale</b> på trivsel til barnet, hva som gjør han glad, trist lei (ta utgangspunkt i «hei» spillet sine spørsmål) <b>Nærhet</b> av voksen som er til stede inne og ute og støtter opp i leken. <b>Bekreft</b> positivt til barnet om det bekrefter at noen plager <b>Øk status</b> i gruppe, ta utgangspunkt i barnets interesse <b>Spille</b> «hei spillet» på avdelingen med de andre, utøvere og involverte. <b>Styrk</b> barnet selvbilde og tro på seg selv og kvalitetene sine - bekreft barnet for den han er <b>Del</b> avgrens relasjonene i hverdagen <b>Oppfordre</b> foresatte til å snakke positivt om barnehagen.
--	---

#### ANSVAR FOR GJENNOMFØRING:

- Avdelingsleder er hovedansvarlig.
- Alle ansatte har ansvar og skal tilby sitt ansvar i situasjonen.
- Ped.leder har ansvar for at rutiner blir gjennomført på avdelingen.



Omsorg  
Tilhørighet  
Likeverd  
Anerkjennelse

Vi bygger fellesskap



## Melding om mobbing-krenkelse av barn-barn & voksne-barn

Saksbehandling	Beskrivelse
<p>Avdelingsleder informerer pedagogisk leder, eller motsatt og dato for samtale med foresatte settes.</p> <p>Virksomhetsleder skal orienteres i saker av alvorlig art</p> <p>Virksomhetsleder melder videre til eier/barnehagesjef ut fra sakens alvorlighetsgrad.</p>	<p>Avdelingsleder eller pedagogisk leder skal straks melde fra om tilbakemeldingen som er kommet og det gjøres avtale over hvem som gjør hva videre utfra prosedyren.</p>
<p>Undersøke mottatt melding/utsagn</p>	<p>Gjennomføre systematisk observasjon og barnesamtaler for å undersøke hvordan barnet har det.</p> <p>Iverksette egnede strakstiltak i samarbeid med foresatte, som sikrer at barnet får et trygt og godt barnehagemiljø.</p> <p>Eksempler på metoder:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>✓ Observasjon</li> <li>✓ HEI-spill</li> <li>✓ Drøfte med ansatte på avdeling</li> <li>✓ Samtale med barnet</li> </ul>
<p>Barnets medvirkning</p>	<p>Åpne spørsmål</p> <p>Lytte ut barna gjennom barnesamtale.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Inkludert den som blir krenket og den/de som krenker</li> <li>• Innhente faglig ekspertise på barnesamtaler om det er behov for det.</li> <li>• Etterspør bekreftelse, var det slik at - har jeg forstått rett holdning.</li> </ul>
<p>Gjennomføre barnesamtaler med involverte barn</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tidspunkt for gjennomføring av samtale tas i samarbeid med foresatte og i henhold til alvorlighetsgrad</li> </ul>
<p>Involvere andre involverte foresatte /barn</p>	<p>Ta utgangspunkt i barnets/barnas vennsrelasjoner og kompetanser.</p> <p>Beskrive aktuelle tiltak man enes om å prøve ut.</p> <p>Ikke fortell noe om andre barn enn deres eget</p>

Legge en konkret plan for gjennomføring av avtalte tiltak	Planen skal skriftlig gjøres og skal inneholde: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Type sak, atferd</li> <li>• Tiltak som skal gjennomføres</li> <li>• Tidsfrist for gjennomføring</li> <li>• Hvem som er ansvarlig for gjennomføringen</li> <li>• Når tiltakene skal evalueres.</li> </ul>
Faglige vurderinger - søke råd hos tilgjengelig ekspertise.	Benytt vedlagt plan PPT, TBT, Helsestasjonens familiesenter m fl.
Dokumentasjon	Dokumenter alle eventuelle avtaler/vedtak som fattes som en del av hendeshåndteringen. Plan for gjennomføring og oppfølging av forholdet lages, uten ugrunnet opphold
Evaluering av tiltak	Evalueres på avdelingsmøter og individuelle samtaler. Nyt tiltak settes og ny evaluering settes, til adferd /miljø er til det beste for barnet.

Ansvar: Den som oppdager krenkingen har plikt til å melde fra til avdelingsleder, eventuelt virksomhetsleder

Sanksjoner og konsekvenser: Veiledning og oppfølging. Avhengig av hvor alvorlighetsgraden av saken vil ha betydning for resultatet; personalsak, advarsel og oppsigelse

#### **Avdelingsleder krenker barn i barnehagen**

Slik mistanke eller informasjon meldes virksomhetsleder

#### **Virksomhetsleder krenker barn i barnehagen**

Slik mistanke eller informasjon meldes kommunalsjef barnehage

#### **NORMALISERING OG ETTERARBEID:**

- Samtaler med de som er part i saken og informere om status og evaluering.
- Sikre at alle berørte parter følges opp i etterkant av hendelsen, kontakt kommunens kriseledelse ved behov
- Sikre at nødvendig fagekspertise er involvert og at det legges en langsiktig plan for oppfølging, om saken krever det.
- Hva har vi lært av hendelsen og måten den ble håndtert på?
- Hvilke forbedringstiltak bør iverksettes?

## Årshjul for å sikre et trygt og godt barnehage miljø



## Vedlegg

### Notat som gjelder krenkende atferd

Barnehagens navn		
Barnets Navn		Fødselsdato:
Avdeling		
Bekymring meldes til		
Bekymring meldes av		
Dato for melding		
Hva dreier bekymringen seg om? (stengt ute av leken, blir ikke akseptert, får negative kommentarer, blir dominert, undertrykket, truet, slått, dyttet og herset med, hånt, krenket, latterliggjort og manipulert, annet)		
Hvordan ble bekymringen oppdaget?		
Annen Fakta informasjon		

## Observasjonslogg

Hva har jeg sett/hørt	Hvem gjelder det	Når	Signatur

## Tiltaksplan når mobbing eller krenkende atferd skjer

<b>Tiltak</b>	<b>Ansvar</b>	<b>Gjennomført Dato og signatur</b>

## **Referat fra møte som gjelder mobbing/ krenkende atferd i barnehagen**

*Skjema lagres i barnets mappe i Public oppvekst*

Møtedato:

Til stede på møtet:

Hva gjelder saken	Tiltak	Ansvar

Dato for neste oppfølgingsmøte:

Underskrift ansatt:..... Underskrift  
foreldre:.....